

Pohjois-Irlanti

Tuomioistuinjärjestelmät jäsenvaltioissa - Pohjois-Irlanti

Tässä jaksossa esitetään lyhyt katsaus Pohjois-Irlannin tuomioistuihin.

Oikeuslaitos – tuomioistuinjärjestelmä

Yhdistyneessä kuningaskunnassa on kolme oikeudenkäyttöaluetta: Englanti ja Wales, Skotlanti sekä Pohjois-Irlanti.

Tuomioistuintyytit – lyhyt kuvaus

Korkein oikeus (Supreme Court)

Ylähuoneen muutoksenhakuvaliokunnan (Appellate Committee) toimivalta siirtyi vuonna 2009 uudelle Yhdistyneen kuningaskunnan korkeimmalle oikeudelle (**Supreme Court of the United Kingdom**). Se otti hoitaakseen myös ns. valtakunnanneuvoston oikeudellisen valiokunnan (Judicial Committee of the Privy Council) tehtävät. Privy Council on ylin muutoksenhakutuomioistuin monissa Kansainyhteisön maissa, Yhdistyneen kuningaskunnan merentakaisilla alueilla ja Ison-Britannian kruunun alaisuuteen kuuluvilla alueilla.

Korkein oikeus on Yhdistyneen kuningaskunnan **ylin muutoksenhakutuomioistuin** sekä rikos- että siviiliasioissa, mutta Skotlannin rikosasioissa ei ole muutoksenhakuoikeutta korkeimpaan oikeuteen. Lupa hakea muutosta korkeimmalta oikeudelta myönnetään yleensä vain, jos asiaan liittyy yleisesti merkittäviä lainkohtia.

Alemman asteen muutoksenhakutuomioistuin (Court of Appeal)

Alemman asteen muutoksenhakutuomioistuin käsittelee muutoksenhakukanteita, jotka koskevat ratkaisuja, joita rikosoikeustuomioistuin (Crown Court) on tehnyt rikosasioissa ja ylemmän oikeusasteen tuomioistuin (High Court) siviiliasioissa.

Ylemmän oikeusasteen tuomioistuin (High Court)

Ylemmän oikeusasteen tuomioistuin käsittelee siviiliasioita sekä rikosasioihin liittyviä muutoksenhakukanteita, ja sillä on myös valta tarkastella yksilöiden tai organisaatioiden toimia varmistaakseen, että nämä ovat toimineet laillisesti ja oikeutetusti. Se käsittelee yleensä asioita, joissa vaateen arvo on yli 30 000 puntaa. Joissakin tapauksissa arvoltaan yli 30 000 punnan vaade voidaan siirtää ylemmän oikeusasteen tuomioistuimesta alemman oikeusasteen siviilituomioistuimeen (County Court) ja vastaavasti arvoltaan alle 30 000 punnan vaade voidaan siirtää alemman oikeusasteen siviilituomioistuimesta ylemmän oikeusasteen tuomioistuimeen.

Ylemmän oikeusasteen tuomioistuin jakautuu kolmeen jaostoon. Ne ovat

- Family Division:
Tämä jaosto käsittelee monimutkaisia riitautettuja avioeroasioita, lapsenhuoltoasioita, adoptiota, lähisuhdeväkivaltaa jne. Se käsittelee myös muutoksenhakukanteita, jotka koskevat alemman oikeusasteen tuomioistuinten ja alemman oikeusasteen siviilituomioistuinten avioliittoasioissa tekemiä ratkaisuja, sekä henkisesti vajaakykyisten asioita ja tiettyjä perimysasioita.
- Queens Bench Division:
Tämä jaosto käsittelee suuria ja/tai monimutkaisia vahingonkorvauskanteita. Se käsittelee myös rajallisesti muutoksenhakukanteita, jotka koskevat Magistrates' Court- tai Crown Court -tuomioistuimen ratkaisuja, tarkastelee organisaatioiden toimia selvittääkseen, ovatko nämä toimineet lainmukaisesti, ja käsittelee kunnianloukkaus- ja herjausasioita.
- The Chancery Division:
Tämä jaosto käsittelee säätiöitä, riitautettuja testamentteja, yritysten selvitystilaa ja purkamista, konkurssseja, panttauksia, lahjoituksia, riitautettuja tuloja (useimmiten tuloveroasioita) jne.

Rikostuomioistuin (Crown Court)

Rikostuomioistuin käsittelee seuraavanlaisia asioita:

- vakavia rikoksia, joita tuomari ja valamiehistö käsittelevät
- rikosasioita, joissa alemman oikeusasteen tuomioistuin on todennut epäillyn syylliseksi ja jotka on siirretty rikostuomioistuimeen tuomion julistamista varten.

Rikostuomioistuimen määräämät vankeus- ja sakkorangaistukset ovat kovempia kuin alemman oikeusasteen tuomioistuimen rangaistukset.

Alemman oikeusasteen siviilituomioistuin (County Court)

County Court -tuomioistuimissa käsitellään siviiliasioita. Asioita ratkaisevat tuomarit (*judge*) tai piirituomarit (*district judge*). Alemman oikeusasteen siviilituomioistuimet käsittelevät yleensä asioita, joiden arvo on alle 30 000 puntaa (tai 45 000 puntaa pääoma-asioissa). Arvoltaan suuremmat asiat käsitellään ylemmän oikeusasteen tuomioistuimessa (ks. edellä). Kaikkien säänneltyjä luottosopimuksia koskevien vaateiden käsittely on aloitettava alemman oikeusasteen siviilituomioistuimesta niiden arvoon katsomatta.

Esimerkkejä alemman oikeusasteen siviilituomioistuimen käsittelemistä asioista:

- Vuokraisännän ja vuokralaisen väliset riidat, jotka koskevat esimerkiksi huoneiston hallintaa (häätö), vuokratästejä ja korjaustöitä
- Kuluttajariidat, jotka koskevat esimerkiksi viallista tavaraa tai puutteellista palvelua
- Henkilövahinkoja koskevat korvausvaatimukset (huolimattomasta toiminnasta johtuvat vammat): esimerkiksi liikenneonnettomuudet, kompastumiset katukivetyksessä oleviin reikiin, työtaturmat
- Riitauttamattomat avioerot, tosin vain joissakin alemman oikeusasteen siviilituomioistuimissa
- Rotuun ja sukupuoleen perustuvaa syrjintää koskevat tapaukset
- Velkaongelmat: esimerkiksi velkaa perivä velkoja
- Työhön liittyvät ongelmat: esimerkiksi maksamattomat palkat tai palkan maksaminen irtisanomisajan sijasta
- muutoksenhakukanteet, jotka koskevat alemman oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisuja, jotka on tehnyt tuomari (ja vähintään kaksi maallikkotuomaria, jos vastaaja on iältään nuori).

Vähäisiä vaatimuksia koskevat asiat

Vähäisiä vaatimuksia koskevia asioita käsitellään myös alemman oikeusasteen siviilituomioistuimessa. Vaatimusta pidetään yleensä vähäisenä, jos sen arvo on enintään 3 000 puntaa.

Alemman oikeusasteen tuomioistuimet (Magistrates' Courts)

Alemman oikeusasteen tuomioistuimet käsittelevät rikosasioita ja joitakin siviiliasioita. Magistrates' court -tuomioistuimissa käsitellään rikosasioita ja joitakin siviiliasioita. Asioita käsittelee piirituomari (*district judge*).

- Rikosasiat alemman oikeusasteen tuomioistuimissa
Alemman oikeusasteen tuomioistuimet käsittelevät rikosasioita, joissa vastaajalla ei ole oikeutta valamiesoikeudenkäyntiin. Näitä rikoksia kutsutaan summaarisiksi rikoksiksi (*summary offence*). Summaarisista rikoksista voidaan määrätä enintään kuusi kuukautta vankeutta ja/tai enintään 5 000 punnan sakko.
Alemman oikeusasteen tuomioistuimet käsittelevät myös rikoksia, joissa vastaajalla on mahdollisuus valita valamiesoikeudenkäynti mutta hän päättää, että asia käsitellään alemman oikeusasteen tuomioistuimessa. Jos vastaaja valitsee valamiesoikeudenkäynnin, asia siirretään rikostuomioistuimen käsiteltäväksi.
- Nuorisotuomioistuin (Youth Court)
Nuorisotuomioistuin käsittelee asioita, joissa syytettynä on rikoksen tehnyt 10–17-vuotias nuori. Nuorisotuomioistuin on osa magistrates' courtia, ja asioita käsittelevät piirituomari (alemmman oikeusasteen tuomioistuin) ja kaksi muuta erityiskoulutuksen saanutta maallikkotuomaria. Jos nuorta syytetään hyvin vakavasta rikoksesta, josta aikuiselle voitaisiin määrätä rangaistukseksi vähintään 14 vuotta vankeutta, nuorisotuomioistuin voi siirtää asian käsittelyn Crown Courtiin.
- Siviiliasiat alemman oikeusasteen tuomioistuimissa
Alemman oikeusasteen tuomioistuimet käsittelevät tietyt siviiliasioita:
 - Jotkin siviilioikeudelliset velka-asiat: esimerkiksi tuloverovelat, sosiaalivakuutusmaksut, arvonlisäverovelat, kunnallisverot
 - Lupa-asiat: esimerkiksi pubien ja klubien toimilupien myöntäminen, uusiminen tai kumoaminen

- Jotkin avioliittoasiat: esimerkiksi elatusapu ja puolison poistaminen avioparin kodista
- Lasten hyvinvointi, esimerkiksi paikallisviranomaisten hoito- tai valvontamääräykset, adoptiomenettelyt ja asuinpaikkaa koskevat määräykset.

Kuolinsyyn selvitystuomioistuimet (Coroners' Courts)

Kuolinsyyn selvitystuomioistuimet selvittävät äkillisten, väkivaltaisten tai luonnottomien kuolemien syitä.

Tuomioistuinhierarkia

[Pohjois-Irlannin oikeusviraston verkkosivuilla](#) annetaan lisätietoja ja esitetään kaavio Pohjois-Irlannin tuomioistuinlaitoksen rakenteesta.

Oikeushallinto

Pohjois-Irlannin oikeudenkäyttöalueella oikeushallinnosta vastaa Pohjois-Irlannin oikeusvirasto ([Northern Ireland Courts and Tribunals Service](#))

Sen tehtävänä on:

- antaa Pohjois-Irlannin tuomioistuimille ja tuomareille hallinnollista tukea
- panna siviilituomioistuinten tuomiot täytäntöön tuomioiden täytäntöönpanosta vastaavan viraston (*Enforcement of Judgments Office*) keskitetyn täytäntöönpanopalvelun kautta
- antaa erikoistuomioistuimille (*Tribunals*) hallinnollista tukea.

Linkkejä

[Northern Ireland Courts and Tribunals Service](#)

Tämän sivuston eri kieliversioita ylläpitävät asianomaiset jäsenvaltiot. Käännökset on tehty Euroopan komissiossa. Muutokset, joita jäsenvaltiot ovat saattaneet tehdä tekstin alkuperäisversioon, eivät välttämättä näy käännöksissä. Euroopan komissio ei ole vastuussa tässä asiakirjassa esitetyistä tai mainituista tiedoista. Ks. oikeudellinen huomautus, josta löytyvät tästä sivustosta vastaavan jäsenvaltion tekijänoikeussäännöt.

Näiden sivujen kansallisesta sisällöstä vastaavat jäsenvaltiot päivittävät parhaillaan sivuja Britannian EU-erosta johtuvien muutosten vuoksi. Kaikki sivut eivät välttämättä ole vielä ajan tasalla, mutta tiedot korjataan aikanaan.

Päivitetty viimeksi: 28/08/2018